

ИСТРАЖИВАЊЕ:
ИМА ЛИ У СРБИЈИ
ЦЕНЗУРЕ И КАКО
ИЗВЕШТАВАЈУ
МЕДИЈИ? – СИЖЕ

Центар за медијски
МОНИТОРИНГ

УГ Иницијатива за управљање знањем

САДРЖАЈ:

1.0 УВОД

2.0 ШТАМПАНИ МЕДИЈИ И ПОРТАЛИ

3.0 ЕЛЕКТРОНСКИ МЕДИЈИ

4.0 ГОВОР МРЖЊЕ

5.0 ЗАКЉУЧАК

1.0 УВОД

Центар за медијски мониторинг, као део УГ Иницијатива за управљање знањем, експертска је и уско специјализована група посвећена истраживању медијских садржаја, тенденција и контекста.

Конкретан повод за ово истраживање су, у јавности све присутнији наводи како је актуелна власт таблоидизовала медијско тржиште, ставила одређени број гласила под своју директну контролу и на тај начин обезвредила и уназила медијску сцену Србије, претварајући је у полтрона и део такозване СНС машинерије.

Ове тврдње, са великом дозом самопоуздања, нису изговарали само опозициони политички лидери, већ и такозвани независни новинари, представници струковних удружења и бројне јавне личности.

Из тог разлога, Центар за медијски мониторинг урадио је свеобухватну и професионалну анализу медијског садржаја, држећи се релевантних и прихваћених начина рада и методологије, како би се утврдило постоји ли простор и слобода за критичко извештавање и било какву негативну конотацију према медијима.

Такође, из идентичних извора, неретко стижу тешке оптужбе како се представници власти, носиоци јавних функција или чланови руководства СНС-а веома често у дискусији и политичкој полемици служе најприземнијим увредама, претњама и бахатим, примитивним речником недостојним политичке арене у цивилизованом друштву.

Истраживачки тим Центра за медијски мониторинг зато је анализирао страначка саопштења, скупштинске иступе, али и иступе на друштвеним мрежама свих релевантних чинилаца српске политичке сцене.

Напомињемо да је истраживање рађено у периоду од 30. августа до 30. октобра, а да су сви узорци и извори који нису цитирани у овом сажетку истраживања, транспаренти и доступни у архивској грађи који Центар за медијски мониторинг поседује.

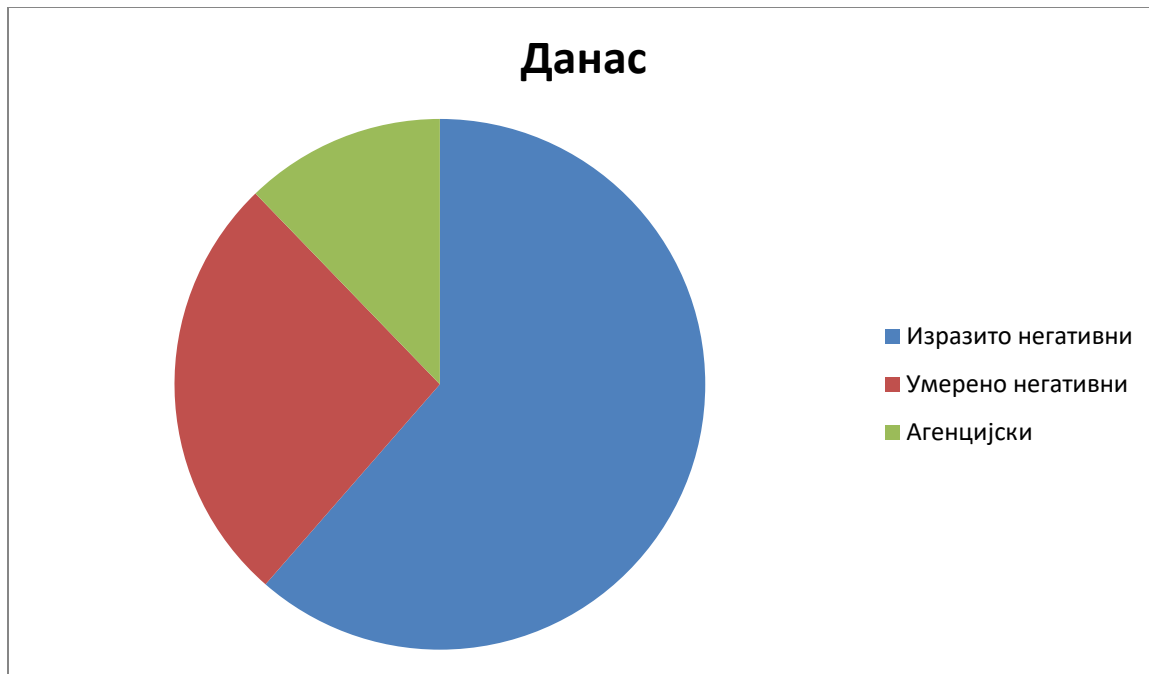
2.0 ШТАМПАНИ МЕДИЈИ И ПОРТАЛИ

У овом периоду, као егзактан пример који, у складу са официјелном методологијом може указати на то постоји или и у којој мери цензура, узели смо дневни лист „Данас“, који је у том периоду објавио је 311 текстова посвећених председнику Републике Србије, Александру Вучићу.

Чак **61,41%** ових текстова, односно 191 урадак новинара редакције овог дневног листа, по свим валидним параметрима и опште усвојеној методологији, **имају изразито негативну конотацију**, односно обилују инсинуацијама, непровереним тврдњама, као и личним и непрофесионалним квалификацијама,.

Истовремено, 82 текста (**26,36%**), а по критеријума аналогним горе описаним, имају **умерено негативан став према Вучићу** и такође у бројним аспектима указују на кршење фундаменталних правила професије и етичких норми, о чему ће бити више речи у детаљнијој анализи и експлицитним примерима.

Остатак садржаја углавном су штура саопштења или извештаји, преузети од стране агенцијских сервиса (Фонет и слично).

У прокламованој објективности Данаса, није тешко уочити матрицу кршења постулата неутралности и двостраности, па се тако редовно, у готово интегралном облику преносе саопштења опозиционих лидера или антирежимски настројених јавних личности, али се игнорише реакција друге стране или се изоставља њихов коментар, одговор и слично.

Као екслицитан пример кршења устаљених професионалних норми и процедура, може се узети текст са сугестивним насловом, „Ђилас: Вучић и његова фамилија најбогатији су Срби данас“, који је објављен 7. септембра 2018. године (аутор: К. Живановић).

Наиме, у овом тексту заиста постоји више саговорника, како би се стекао дојам објективности, али су сви они практично из исте политичке опције – тако, као независни саговорници, на исту тему поред Драгана Ђиласа, председника Савеза за Србију, говоре и функционери те организације Бошко Обрадовић и Жељко Веселиновић, па **читав текст личи на памфлет или пропаганди материјал, а не новинарски урадак!** И сам наслов текста политички је изразито фаворизујући и сугестиван, ако се узме у обзир да је наводна тема могу ли грађани Србије преживети са просечном платом. Ово је само један од бројних примера

пристрасног извештавања овог дневног листа уз негирање или свесно заобилажење аргумената, доказа и проверљивих тврдњи.

Javnost i sagovornici Danasa oštro osuđuju izjavu Aleksandra Vučića da se u Srbiji lagodno živi sa 200 evra mesečno

Đilas: Vučić i njegova familija su najbogatiji Srbi danas

Izjava predsednika Aleksandra Vučića da ljudi u Srbiji lepo žive i sa 200 evra ne samo da ne odgovara stvarnosti, već vređa inteligenciju građana, saglasni su sagovornici Danasa.

29 | Piše: K. Živanović | 07. septembra 2018. 14.00 Izmenjeno: 14.00

Поред колумнистичке форме, Данас је у **очигледно тенденциозном покушају дискредитације председника Александра Вучића злоупотребио и редакцијска саопштења, где би неинформисани читалац помислио да је реч о оглашавању опозиционе странке, а не дневног листа.**

О каквој је форми реч, најбоље се може видети из редакцијског коментара објављеног 10. септембра, а под називом „Вучићева патетика“. Између осталог се истиче следеће: „Водећи политику нетрпељивости према косовским Албанцима...“, „И није чудно што је баш Вучић, политички син монструма Војислава Шешеља и један од најгласнијих ратних хушкача...“, „слави злодела Слободана Милошевића и његових генерала“. Треба нагласити да је овај текст пласиран у моменту када је званична држава промовисала политику мира и помирења, као и да обилује непримерним квалификацијама које не приличе ниједном устаљеном медијском постулату.

Redakcijski komentar

Vučićeva patetika

Svaka predstava i cirkus koji ovdašnji zvaničnici, zarad povećanja ili održanja sopstvenog rejtinga, prave ulaskom na Kosovo, pogoršava situaciju za Srbe koji tamo žive.

9 | Piše: Redakcijski komentar | 10. septembra 2018. 14.00 Izmenjeno: 14.00

Када су у питању колумнистички текстови, Данас неселективно и без било каквог филтрирања, дозвољава најприземнији говор мржње на својим страницама, укључујући и наслове као што су „Плачљиви Срби и поражени Вучић“, „Вучић води фабрику лажи“, „Весић, Вучићев јастреб из поткровља“ и слично.

Beli listić

Plačljivi Srbi i poraženi Vučić

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić optužio je Srbe za propast njegove politike deljenja teritorije na Kosovu i u Srbiji po etničkom principu.

18 | Piše: Snežana Čongradin | 27. septembra 2018. 14:00

Приметно је да је отворена и пренаглашена антирежимска кампања Данаса посебно појачана пре, после и током посете председника Александра Вучића Космету, када су из минута у минут у интегралном облику преносили жестоку офанзиву опозиције на њега.

Друштво Данасу у отвореној кампањи против председника Александра Вучића и власти чине некада угледни недељници „Време“ и „НИН“ који се већ дуже време понашају као опозициони билтени који се ни форме ради не придржавају устаљених новинарских принципа и правила.

За разлику од Данаса, НИН ни не глуми објективност или покушај да буде заиста јавно гласило, а не приватно-партијско агитаторско средство, о чему сведоче насловнице које достављамо у наставку извештаја, а које у стопу прате уводници уредника Ђулибрка у којима се не штеде увреде на рачун власти, па један од њих носи насловно „Минерално и друго ђубре“. НИН истовремено неселективно и

мимо уређивачког надпринципа објективности, даје несразмерно велики простор Драгану Ђиласу, укључујући и минимум насловницу месечно.

Нин у стопу прати и недељник „Време“, који због управо таквог уређивачког концепта у широком луку већ дуже време заобилазе озбиљни колумнисти, аналитичари, али и саговорници.

Посебно је интересантно да је „Време“ специјализовано за интезивне нападе када год се појача полемика око будућности Космета, о чему сведочи и серија тенденциозних насловних страна, у време посете председника Вучића Косово.

Када је у питању ситуација на Интернету, постоји прегршт спонзорисаних, по дизајну и садржају лукративних портала, који су искључиво антирежимски и чији се рад, услед незаинтересованости истражних органа, нерешених законских регулатива и мањка воље, своди на клевете, увреде и претње (Правда, Ослобођење, Србин.инфо, Герила.рс).

[ПОЧЕТНА](#)

[СРБИЈА](#)

[СВЕТ](#)

[ПРАВОСЛАВЉЕ](#)

[МИШЉЕЊЕ](#)

[СПОРТ](#)

[ИСТОРИЈА](#)

[Почетна](#) > [ПОЧЕТНА](#) > [Актуелно](#) > **ВУЧИЋ МОЖЕ САМО ДА СЕ НАДА да прође као Ђурић**

[АКТУЕЛНО](#)

[ВЕСТИ ДАНА](#)

[МИШЉЕЊЕ](#)

ВУЧИЋ МОЖЕ САМО ДА СЕ НАДА да прође као Ђурић

GERILA

POSTANI G

[početna](#) [politika](#) [društvo](#) [svet](#) [zabava](#) [intervju](#) [blog](#)

JAD I BEDA: Vučić glumi Mitrovićevog potrčka

GERILA

POSTANI G

[početna](#) [politika](#) [društvo](#) [svet](#) [zabava](#) [intervju](#) [blog](#)

Dobar, loš, zao... i Vučić u zatvorskom odelu

06/10/2018

Упркос великом броју текстова који позивају на угрожавање личне безбедности, неистинитих информација и повреда угледа и части, нико од уредника или сарадника ових и многих других портала није ни на један начин одговорао у протеклом периоду.

Посебан случај ипак представља портал аутономија.инфо који је директно у власништву Независног друштва новинара, односно Недима Сејдиновића и Динка Грухоњића, наводних дугогодишњих активиста за заштиту професије.

Ово је уједно један од ретких портала који је, у погледу садржаја, стопроцентно посвећен блаћењу угледа председника Александра Вучића, носиоца локалне, покрајинске и републичке власти, али и националних интереса и патриотских опција у целости.

Колумнисти портала аутономија.инфо, Игор Бесермењи, Павле Радић, Златко Јелисавац и Динко Грухоњић утркују се из недеље у недељу у примитивизму и интезитету напада заснованих искључиво на личној нетрпељивости, без било каквог озбиљног новинарског и аргументованог приступа.

Тако наводни заштитник медија и професионалности, Грухоњић, Вучића назива „бароном минхаузеном“, приче о привредном напретку пореди са онима о зарђалим кашикама импутирајући никад изречене изјаве председнику, председника покрајинске владе Игора Мировића назива човека сендвичом јер позива на мир, вређа патријарха, вернике и СПЦ...

“Svi razumni ljudi zalažu se za mir i dijalog kao način rešavanja brojnih pitanja”, lupeta Igor Sendvič H...

“Svi razumni ljudi zalažu se za mir i dijalog kao način rešavanja brojnih pitanja”, lupeta **Igor Sendvič Hacijenda ZIG Stanovi ATP Vojvodina Mirović**, isti onaj “bivši” radikal

Релевантни подаци и проверљиве чињенице, које су предмет и резултат ове анализе, утврдиле су да су не само изостале реакције новинарских удружења и еснафских организација, већ су управо представници истих неретко стајали иза оваквих иступа.

На основу ових података, јасно је да је излишно говорити о цензури као доминантној или присутној појави на медијској сцени Србије, а у прилог томе додатно говори стање и начин извештавања одређеног броја електронских медија, а нарочито ситуација на друштвеним мрежама, о чему ће бити говора у наставку истраживања.

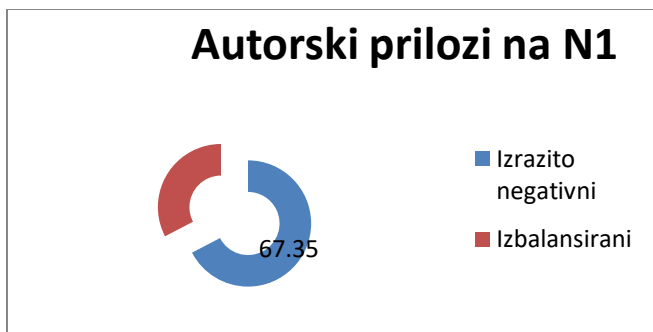
3.0 ЕЛЕКТРОНСКИ МЕДИЈИ

Када су у питању национални електронски медији, посебну пристрасност исказује Н1, који иначе, симптоматично, заузима прву позицију на листи канала на кабловској СББ телевизији, имајући у виду везе између власништва оператера и телевизије.

Иако у самим информативним емисијама ипак постоји одређени баланс (о чему ће речи бити касније), Н1 изразиту антирежимску компоненту и острашћеност показује у одабиру гостију и тема, али и у ауторским прилозима.

Тако су гости у различитим емисијама („Нови дан“ и сл.) и другим ауторским деловима програма у периоду којим се бави истраживање били у чак 86,32% представници опозиционих структура или наводно независних тела, интелектуалци и аналитичари који са подједнаким жаром заступају неизбалансиран и нестручан негативан став према председнику Александру Вучићу и актуелној власти.

Са друге стране, нешто више од две трећине (67,35%) ауторских истраживачких прилога емитованих на тој телевизији има изразито негативну конотацију или представља, по мишљењу струке, пренаглашену и неретко до краја аргументовану или утемељену критику власти, па четири од десет прилога из наведеног корпуса не испуњавају ни минимуме професионалних норми.

Уређивачка политика телевизије 02, односно Прве ТВ далеко су избалансирани је, али зато у ударним терминима и најгледанијим емисијама остављају огроман простор за жестоку критику власти увијену у обланду хумористичког програма, чији су протагонисти ТВ лица Кесић и Ивановић.

У овим емисијама неретко се изричу увреде или неприкладне квалификације, које превазилазе границу доброг хумора, али се тим поводом није оглашавала ни власт, а ни менаџмент телевизије или представници удружења.

Док опозициони лидери, пре свих Вук Јеремић (Народна странка) у мини-експозеима о наводној потпуној контроли медија посебно апострофирају отуђеност РТС-а који би морао бити телевизија свих грађана, релевантне и свима доступне информације представљене делом и у овом истраживању, у потпуности га демантују.

На званичној интернет презентацији, у информативним емисијама и другим политичким садржајима, РТС је у периоду истраживања политичким субјектима време и простор додељивао пропорционално и равномерно, о чему сведочи и чињеница да је свако саопштење Савеза за Србију у споменутом периоду пренесено у целости и готово без редакцијских интервенција.

Savez za Srbiju: Zaustaviti prodaju nacionalnih resursa

NEDELJA, 07. OKT 2018, 10:16 -> 13:06

IZVOR:
TANJUG

U Kotraži, u gornjem Dragačevu otvorena je prva kancelarija Saveza za Srbiju i održana tribina na kojoj je poručeno da se mora više investirati u poljoprivredu i da treba zaustaviti prodaju najvažnijih nacionalnih resursa.

Savez za Srbiju: Vlast će pasti brže nego 2000. godine

NEDELJA, 16. SEP 2018, 12:54 -> 16:59

IZVOR:
TANJUG, FONET

Savez za Srbiju ponovio je optužbe na račun vlasti da daje "u bescenje rudna bogastva, vodu i zemljište",

4.0 ГОВОР МРЖЊЕ

Иако се опозициони лидери, али и бројни утицајни медијски посланици и други јавни делатници у бројним ситуацијама жале на наводно непримерен начин комуницирања власти, клевете, увреде, па и претње, анализа Центра за медијски мониторинг показује да је такав начин јавног опхођења заправо њихов манир.

У назначеном периоду истраживања, лидери „Савеза за Србију“ Драгана Ђиласа, представници невладиног сектора и новинарских удружења који се жале на третман, изнели су низ скандалозних тврдњи и примитивних квалификација на рачун представника власти или њихових породица.

Правни тим Центра за медијски мониторинг констатовао је да би више од 140 њихових обраћања могло да се подведе под у кривична дела против угледа и части, а део тих обраћања морао би бити службено процесуиран од стране надлежних органа јер директно угрожавају безбедност појединаца.

Статистички гледано, то значи да су дубоко увредљиве изјаве опозиционих лидера и „медијски независног табора“ пласиране 2,25 пута на дан током овог периода.

Тако су опозиционари, исти они који се жале на увреде, између осталог, поручивали да градски менаџер „смрди“, претили члановима СНС да ће им „избити зубе“, поредили председника са стрељаним Чаушешком и најављивали такву судбину, лепили им етикете „стоке“, „фекалија“ и „смрадова“....

Ради простора, у овом сажетку наводимо само неке од најексплицитнијих примера, где се политички неистомишљеници, али и представници медија (од стране заштитника медија) вређају на најпримитивније и најприземније начине

Balša Božović @Balshone · 30. окт

Ako se kupam i dolazim uredan na posao ne znaci da sam i bogat :)

Marjanu Rističeviću, poslaniku SNSa, sumnjiv je svako ko pere zube.

Зоран Живковић @ZoranDirektno · 8. окт

Ko je više lagao? AV(F20.0), policija i tužilaštvo ili urednici svih papirnih i elektronskih toaletoida koji su zagađivali medijski i svaki drugi prostor svojim primitivizmom i prostaklukom o ovom slučaju? Svima njima treba zabraniti svaku javnu delatnost - DOŽIVOTNO!

Зоран Живковић @ZoranDirektno · 16. окт

AVučičevi sTVOROVI...

Nova stranka @NovaStranka

Vučičevi poslanici opet su pali na proveru lju @ZoranDirektno ponovo je predložio da se zabrani otpuštanje roditelja koji sa posla oc

Зоран Живковић @ZoranDirektno · 21. окт

Stoka sa #pink ponovo krši zakon, zajedno sa AV(F20.0) , šefom SNSovaca...

4

13

139

Marinika Terić је ретвитовао/ла

Simon Bitanga @SinSudijeMarka · 7. окт

Ako Vucic i njegov nazadni sljam misle da ce isklucivanjem

Marinika Tepić @MarinikaTepic · 10. okt

Nacionalna avangarda je novi pokušaj bratije Vučić da isturi mladu šovinističku 'inteligenciju' i kalajićevce u prvi plan.

S Vacićem i Srpskom desnicom su rasfronclani. A i niži su nivo, njima poslali potpredsednika SNS Milenka Jovanova.

Ovima veteran ur-fašista Vučić lično.

15 141 768

Marinika Tepić @MarinikaTepic · 23. okt

Vučibatina.

AstroG @Astr0G

Напомињемо да у горе наведену калкулацију нису урачуната два специфична случаја: организована и масовна кампања против посланика Владимира Ђукановића у случају дебате око навијања за хрватску репрезентацију и Александра Мартиновића после скупштинског излагања о донирању органа.

У тим случајевима више је него евидентно да су лидери опозиције и „независни“ новинари подстрекивали, организовали и на веома транспарентне начине подржавали изливе екстремне вулгарности према споменутим посланицима, укључујући и најбруталније претње које су износили нижи чланови њихових странака или удружења или острашћени симпатизери.

5.0 ЗАКЉУЧАК

Из приложеног материјала, али и материјала који се налази у архивској грађи Центра за медијски мониторинг и који је био предмет истраживања, а није цитиран или наведен у овом сажетку, више је него очигледно да не само да постоји простор за критику актуелне власти, већ постоји десетине медија који се несметано искључиво тиме баве.

Уочено је и на конкретним наведеним примерима да велики број медија и медијских делатника не само отворено критикује актуелну власт на челу са председником Александром Вучићем, већ то ради мимо свих занатских правила, етичких норми и других моралних и кодексних обавеза везаних за ову професију. Није тешко уочити да кампања у којој учествују дневни листови, недељници, нарочито Интернет портали, али и поједине телевизије траје без престанка и да на моменте, и то не нарочито ретке, прелази у атмосферу линча.

Посебан допринос личним нападима који више немају везе са новинарством дају управо они који се представљају као заштитници професије: виђенија новинарска лица, представници удружења, председници истих и други угледни медијски радници. У таквој ситуацији, пуну подршку имају од већине опозиционих лидера који у јавним наступима, како то приказује приложена документација, који такође не заостају у отвореним увредама, претњама и најприземнијим нападима не само на функционере власти, пре свих председника Александра Вучића, већ и на чланове њихових породица.

Истовремено, ти представници опозиције врше директан и неприхватљив притисак на сваки вид објективног новинарства или новинарства који није наклоњено њиховим опцијама – речник којим се служе у обрачуна са медијским делатницима испод је нивоа елементарне пристојности, а неретко прелази у сферу уличарског.

Не само да не постоји атмосфера медијске диктатуре или цензуре, или било какве репресије од стране власти, већ репресија долази са друге стране, уз погрдно етикетирање неистомишљеника у фашистичком маниру.

У истом периоду, опозиција има делимичну или потпуну контролу и готово потпуну наклоност већег броја медија (Недељник, Време, Данас, Н1, Аутономија инфо, РТС, Прва, Нови Магазин...) од којих добар део има националну фреквенцију и националну покривеност.